C/2026/4740

2026.9.8.

Egy földrajzi árujelző termékleírását érintő, jóváhagyott standard módosításról szóló közleménynek az (EU) 2025/27 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet [1] 5. cikkének (4) bekezdése szerinti közzététele

(C/2026/4740)

STANDARD MÓDOSÍTÁS JÓVÁHAGYÁSÁRÓL SZÓLÓ KÖZLEMÉNY

(Az (EU) 2024/1143 rendelet 24. cikke)

„Neretvanska mandarina”

Uniós hivatkozási szám: PDO-HR-1225-AM01 – 2026.6.19.

1. **A termék elnevezése**

„Neretvanska mandarina”

2. **A földrajzi árujelző típusa**

☑ OEM

☐ OFJ

3. **Ágazat**

☑ Mezőgazdasági termékek

☐ Borok

☐ Szeszes italok

4. **Az az ország, amelyhez a földrajzi terület tartozik**

Horvátország

5. **A standard módosítást közlő tagállami hatóság**

Elnevezés(ek)

Mezőgazdasági, Erdészeti és Halászati Minisztérium

6. **Standard módosításként való minősítés**

A termékleírásban eszközölt módosítás nem foglalja magában az oltalom alatt álló földrajzi jelzés elnevezésének, vagy ezen elnevezés használatának megváltozását. Nem áll fenn annak a kockázata, hogy a termelésnek a földrajzi területtel való kapcsolata érvénytelenítésre kerül, valamint a módosítás nem von magával további korlátozásokat a termék forgalmazása tekintetében.

7. **A jóváhagyott standard módosítás(ok) ismertetése**

Megnevezés

A 2. pont standard módosítása. A termék leírása

Leírás

A 2. pont módosítása: A termék leírása a gyümölcs összes savtartalmára és méretére utal.

[1] A Bizottság (EU) 2025/27 felhatalmazáson alapuló rendelete (2024. október 30.) az (EU) 2024/1143 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a földrajzi árujelzők, a hagyományos különleges termékek és a minőségre utaló választható kifejezések bejegyzésére és oltalmára vonatkozó szabályokkal történő kiegészítéséről, valamint a 664/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2025/27, 2025.1.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/27/oj).

A szövegnek a minőségi paramétereket meghatározó része:

— a termés teljes savtartalma 0,7–1,3 %,

— a „Neretvanska mandarina” termése az 1–XX és 4 közötti méretkategóriába esik.

helyébe az alábbi szöveg lép:

— a termés teljes savtartalma 0,8–1,5 %,

— a „Neretvanska mandarina” termése az 1–X és 3 közötti méretkategóriába esik.

Indokolás: A teljes savtartalom növekedésének oka elsősorban az éghajlatváltozás, amelynek a termelők az elmúlt évtizedben tanúi voltak. A legfontosabb változás, hogy gyakoribbak és hosszabbak a magas (32 °C feletti) hőmérsékletű időszakok, amelyek technológiai érettség esetén azt eredményezik, hogy a mandarin teljes savtartalmának százalékos aránya magasabb. A gyümölcs mérete is közvetlenül kapcsolódik az éghajlatváltozáshoz. Az egyre hosszabb aszályos időszakok következtében növekszik a finomabb gyümölcsök aránya, amelyek általában nem felelnek meg a gyümölcsre előírt cukortartalom-savtartalom aránynak. Másrészt a túl nagy, legalább 1–XX mérettartományba eső gyümölcsök gyümölcslétartalma alacsonyabb a termékleírásban meghatározott értékeknél.

☑ A módosítás érinti az egységes dokumentumot.

Megnevezés

A termékleírás 4. pontjának standard módosítása (4.2. alpont: Nyomonkövethetőség ellenőrzése a termelési folyamat során)

Leírás

A 4.2. alpont módosítása a mezőgazdasági termelők nyilvántartásának vezetésére vonatkozik, amelynek során a számítógépes alkalmazás helyett egy Excel-táblázatot vezetnek be nyilvántartásként. A „számítógépes nyilvántartás” kifejezés ennek megfelelően „nyilvántartásra” változott.

Az előző megfogalmazás:

A termelési folyamat nyomonkövethetőségének ellenőrzése a termelési parcellák (gyümölcsösök) egységes számítógépes nyilvántartása révén történik. A nyilvántartásban minden egyes termelő minden egyes termelési parcelláját egyedi azonosító számmal (a továbbiakban: azonosító szám) nyilvántartásba kell venni, és jól láthatóan fel kell tüntetni a Neretva völgyének légifelvételes térképén. A nyomonkövethetőségi ellenőrzés kiindulópontja a gyártó azonosító száma (4.3. melléklet: Önellenőrzési rendszer és 4.4. melléklet: Nyomonkövethetőségi formanyomtatvány – példa).

Az oltalmi rendszer hatálya alá tartozó valamennyi mezőgazdasági termelő köteles nyilvántartásba venni a termelési parcellákat a számítógépes nyilvántartásban, és elvégezni minden olyan tevékenységet, amely szükséges annak megállapításához, hogy a termék nyomon követhető-e, és megfelel-e e termékleírás követelményeinek. A termelésbe vont gyümölcsösök nyilvántartása mellett ez a nyilvántartás a termelési folyamatban alkalmazott valamennyi mezőgazdasági technikáról is nyilvántartást vezet. A termelők és a termelési parcellák számítógépes nyilvántartását a „Mandarina Opuzen” Neretva Gyümölcstermesztők Szövetsége vezeti (4.5. melléklet: Kivonat a számítógépes nyilvántartásból).

helyébe az alábbi szöveg lép:

A termelési folyamat nyomonkövethetőségének ellenőrzése a termelési parcellák (gyümölcsösök) egységes nyilvántartása révén történik. A nyilvántartásban minden egyes termelő minden egyes termelési parcelláját egyedi azonosító számmal (a továbbiakban: azonosító szám) kell nyilvántartásba venni. A nyomonkövethetőségi ellenőrzés kiindulópontja a gyártó azonosító száma (4.3. melléklet: Önellenőrzési rendszer és 4.4. melléklet: Nyomonkövethetőségi formanyomtatvány – példa).

Az oltalmi rendszer hatálya alá tartozó valamennyi mezőgazdasági termelő köteles nyilvántartásba venni a termelési parcellákat a termelői nyilvántartásban, és elvégezni minden olyan tevékenységet, amely szükséges annak megállapításához, hogy a termék nyomon követhető-e, és megfelel-e e termékleírás követelményeinek. A termelők és a termelési parcellák nyilvántartását a „Mandarina Opuzen” Neretva Gyümölcstermesztők Szövetsége vezeti (4.5. melléklet: Termelői nyilvántartás).

Indokolás:

Ebben a cikkben törölték a termékleírásból azt a kötelezettséget, hogy a mezőgazdasági termelőket és a termelési folyamatban alkalmazott valamennyi mezőgazdasági technikát a GIS-program számítógépes nyilvántartásán keresztül kell nyilvántartani. Az egyszerűség és a működőképesség érdekében a jövőben minden bejegyzést Excel-táblázatokban tárolnak.

☐ A módosítás érinti az egységes dokumentumot.

Megnevezés

A termékleírás 5. pontjának standard módosítása (5.4.2. alpont: Agronómiai intézkedések és gyümölcsösökre vonatkozó gazdálkodási intézkedések)

Leírás

Az 5.4.2. pont alábbi szövege (a gyümölcs szüretelése részben) a gyümölcs teljes savtartalmához kapcsolódik, amely meghatározza a szüret kezdetének és végének időpontját.

Az előző megfogalmazás:

A szüret kezdete az az időpont, amikor a maximális savtartalom 1,3 %, az érettségi mutató pedig 7:1. Az oltalom alatt álló termékként forgalmazható gyümölcs betakarításának vége az az időpont, amikor azonos érettségi mutató mellett a minimális savtartalom 0,7 %.

helyébe a következő szöveg lépett:

A szüret kezdete az az időpont, amikor a maximális savtartalom 1,5 %, az érettségi mutató pedig 7:1. Az oltalom alatt álló termékként forgalmazható gyümölcs betakarításának vége az az időpont, amikor azonos érettségi mutató mellett a minimális savtartalom 0,8 %.

Indokolás:

A teljes savtartalom értéke növekedésének oka elsősorban az éghajlatváltozás, amelynek a termelők az elmúlt évtizedben tanúi voltak. A legfontosabb változás, hogy hosszabbak és gyakoribbak a magas (32 °C feletti) hőmérsékletű időszakok, amelyek technológiai érettség esetén azt eredményezik, hogy a mandarin teljes savtartalmának százalékos aránya magasabb.

☑ A módosítás érinti az egységes dokumentumot.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

Mezőgazdasági termékek eredetmegjelölései és földrajzi jelzései

„Neretvanska mandarina”

Uniós hivatkozási szám: PDO-HR-1225-AM01 – 2026.6.19.

1. **Elnevezés(ek)**

„Neretvanska mandarina”

2. **A földrajzi árujelző típusa**

☑ OEM

☐ OFJ

3. **Az az ország, amelyhez a meghatározott földrajzi terület tartozik**

Horvátország

4. **A mezőgazdasági termék leírása**

4.1. *A mezőgazdasági termék besorolása a Kombinált Nómenklatúra megfelelő vámtarifaszáma és alszáma szerint, az (EU) 2024/1143 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban*

08 – ÉLELMEZÉSI CÉLRA ALKALMAS GYÜMÖLCS ÉS DIÓFÉLÉK; CITRUSFÉLÉK VAGY A DINNYEFÉLÉK HÉJA

4.2. *A bejegyzett elnevezéssel jelölt mezőgazdasági termék leírása*

A „Neretvanska mandarina” az Unshiu Satsuma mandarinok (*Citrus unshiu* „Marcovitch”) közé tartozó mandarinfa termése. Botanikai szempontból a *Rutaceae* család *Aurantioideae* alcsaládja *Citrus* nemzetségének *Citrus reticulata* „Blanco” faja.

A „Neretvanska mandarina” termése gerezdekre tagolt húsos bogyó (hesperidium), amelynek héja könnyen elválik a belső héjtól. A termés ehető része lédús, mag nélküli, narancssárga, és könnyen szétváló gerezdekre tagolódik. A „Neretvanska mandarina” ehető részének karotinoidtartalma 15,5–26 mg/kg. Íze savanykás, frissítő, és a termésben található cukor és sav arányának függvényében édeskés. A termés alakja lapított vagy lapított gömbölyded. A héj színe a termés érettségének megfelelően változik. Amikor a termés érni kezd, világoszöld, aztán fokozatosan világossárga, majd aranyszínű, és teljesen érett állapotban végül narancssárga lesz. A termés enyhe, kiegyensúlyozott és frissítő illattal rendelkezik, amely csak akkor válik intenzívebbé, ha megsérül vagy meghámozzák, és az aromás vegyületek felszabadulnak.

A „Neretvanska mandarina” minőségét az alábbiak alapján határozzák meg:

— a gyümölcslétartalma legalább 40 %,

— a termés teljes savtartalma 0,8–1,5 %,

— a „Neretvanska mandarina” termésében a cukor és a sav arányának legalacsonyabb megengedett értéke 7:1 (teljes oldható szárazanyag-tartalom/titrálható sav),

— a „Neretvanska mandarina” termése az 1–X és 3 közötti méretkategóriába esik.

4.3. *A takarmányok beszerzésére vonatkozó eltérések (kizárólag oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott állati eredetű termékek esetében) és a nyersanyagok beszerzésére vonatkozó korlátozások (kizárólag oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott feldolgozott termékek esetében)*

—

4.4. *Az előállítás azon műveletei, amelyeket a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni*

A „Neretvanska mandarina” termesztésének minden munkafázisát a szaporítóanyag előállításától a mandarin betakarításáig az 5. pontban meghatározott földrajzi területen kell végezni.

4.5. *A bejegyzett elnevezést viselő termék csomagolására, szeletelésére, aprítására stb. vonatkozó külön szabályok*

A termést 30 kg teherbírású dobozokba (ládákba) gyűjtik, raklapokra helyezik, majd az értékesítési és forgalmazási központokba szállítják. A termés további feldolgozása ezekben a központokban történik az alábbi eljárásnak megfelelően: a beléptetésnél a minőség és a nyomonkövethetőség ellenőrzése, (szükség esetén) a termés érlelése, méret szerinti osztályozás, viaszbevonás, szárítás, és 5–8 °C-on történő hűtés, majd a folyamat végén a kimeneteli minőség és a nyomonkövethetőség ellenőrzése. A „Neretvanska mandarina” esetében a piacra történő előkészítés (a termésnek az értékesítési központba történő megérkezésétől az elszállításáig eltelt idő) legfeljebb 5 nap, azaz 120 óra lehet.

4.6. *A bejegyzett elnevezést viselő termék jelölésére vonatkozó külön szabályok*

A termék forgalomba hozatalakor minden termékcsomagoláson egyértelműen és jól láthatóan fel kell tüntetni a „Neretvanska mandarina” jelölést. A szöveg méretét, típusát és színét (tipográfiáját) tekintve ezeknek a betűknek egyértelműbben kell látszódniuk, mint a csomagoláson szereplő többi szövegnek. A „Lot broj” szövegnek (a tétel azonosító számának) szintén egyértelműen megkülönböztethetőnek kell lennie a késztermékről készült nyilatkozatban. Ez biztosítja a nyomonkövethetőséget, és lehetővé teszi, hogy bármikor felvegyék a kapcsolatot a termelővel.

5. **A földrajzi terület tömör meghatározása**

A Neretva völgyét, ahol a „Neretvanska mandarina” gyümölcsöt termesztik, északon Bosznia-Hercegovina, délen pedig az Adriai-tenger határolja. A Neretva völgyét délről, délkeletről és északnyugatról a Dinári-hegység fogja körül. A „Neretvanska mandarina” termesztési területe magába foglalja Metković, Opuzen és Ploče városát, valamint Slivno, Kula Norinska és Zažablje településeket.

6. **Kapcsolat a földrajzi területtel**

A kapcsolat összefoglalása

A terület mikroklímáját a tenger közelsége határozza meg, amely télen megakadályozza a nagy hideget, nyáron pedig mérsékli a magas hőmérsékletet. A Neretva völgyében tíz év (2002–2012) átlaga alapján 15,8 °C az éves átlaghőmérséklet. A téli középhőmérséklet 7,25 °C. A levegő relatív páratartalma igen jelentős biológiai-éghajlati tényező. Ez a levegő hőmérsékletével és a szélviszonyokkal együtt nagyon fontos szerepet játszik a mandarinfák növekedésének vegetatív és generatív szakasza közötti rendszeres átmenet biztosításában. Az átlagos relatív páratartalom (tíz év átlaga alapján) 69 %. A nagy számban előforduló vízfelületek, tavak és folyók a csipkézett vízfolyásokkal és a kézzel ásott vízelvezető csatornákkal a Neretva völgyének fő jellegzetességei, és hidrológiai szempontból is egyedülállóvá teszik a területet. A „Neretvanska mandarina” ültetvényei legfeljebb 500 méter távolságra helyezkednek el a nyílt vizű természetes vízforrásoktól. A terület hidrológiai jellemzőinek köszönhetően magas a talajvíz és a relatív páratartalom, ami különösen a termés érésének idején (szeptemberben, októberben és novemberben) jellemző. A növények optimális vízellátása ebben az időszakban kulcsfontosságú a termés minőségének szempontjából. A Neretva völgyére a talaját tekintve határozottan heterogén összetételű, alluviális üledék jellemző. Az állagát tekintve a vályogos homok és a homokos agyagos vályog dominál. A jelentős kapilláris vízkapacitásuk hozzájárul a mandarinok növekedéséhez.

A termőterület fent említett természeti jellemzőinek köszönhetően a „Neretvanska mandarina” gyümölcsre vékony, sima, könnyen elváló héj és mag nélküli termés jellemző, amelyben könnyen elválaszthatók egymástól a gerezdek.

A termés ehető része aranysárga, majd narancssárgára érik. Ez a magas karotinoidtartalomra vezethető vissza. A Neretva vidékéről származó mandarinok egyik fő jellegzetessége a termés ehető részének magas karotinoidtartalma. A „Neretvanska mandarina” mintáin elvégzett vizsgálatok eredménye azt mutatja, hogy a terméshúsban átlagon felüli a karotinoidok koncentrációja. (V. Dragović-Uzelac *et al.* 2012.: Određivanje specifičnih svojstava neretvanske mandarine (*Citrus reticulata* L.) zbog zaštite geografskog podrijetla (GI), Élelmiszer-technológiai és Biotechnológiai Kar, Zágráb). A „Neretvanska mandarina”-t emellett a termés ehető részének lédússága, magas szárazanyag-tartalma, valamint a cukor és a savak kiegyensúlyozott aránya jellemzi, s ennek köszönhetőek jellegzetes érzékszervi tulajdonságai: a frissítő íz és a határozott aroma. A mandarin ültetvényeken történő termesztése azután kezdődött a Neretva völgyében, hogy 1961-ben és 1962-ben befejeződtek a rekultivációs munkálatok. Az egyházi (a metkovići Sv. Ilija plébánia által vezetett) feljegyzések szerint „a Neretva völgyét 1971-ben sújtó nagy aszály ellenére a mandarintermés a becslések szerint eléri a 900 tonnát.” A „Neretvanska mandarina” ezért sajátos termék, amelynek jellegzetességeit nemcsak a környezet (az éghajlat, az elhelyezkedés és a domborzat) határozza meg, hanem a termesztés régre visszanyúló hagyományai is. Földrajzi szempontból a Neretva völgye a három legészakibb európai citrustermelő régió egyike. Ez nagymértékben meghatározza a termesztés szerkezetét, valamint a kultivárok és az alanyok kiválasztását, ami végül befolyásolja a termés minőségének alapvető elemeit. Kereskedelmi felhasználás céljából a „Neretvanska mandarina” minden oltóvesszejét Poncirus trifoliata alanyba oltják. Az ebből fakadó előnyök miatt, amelyek közvetlenül megmutatkoznak a termés minőségében és a korai termésben, nélkülözhetetlen ennek az alanynak a kiválasztása. Emellett a tenger közelsége nagyban befolyásolja a levegő hőmérsékletének (nappalok és éjszakák közötti) napi változásait. Az ingadozások különösen ősszel jelentősek, amikor a tenger hőmérséklete gyakran meghaladja a levegő hőmérsékletét. A hőmérséklet-ingadozás közvetlen hatást gyakorol a termés színére, a terméshús karotinoidtartalmára, valamint az érés egységességére és korai időpontjára. A termesztés régóta fennálló, több mint 80 évre visszanyúló hagyománya, illetve az új know-how és technológia alkalmazása jelentős mértékben hozzájárult nemcsak ahhoz, hogy az utóbbi évtizedben egyre nagyobb területen termesztettek mandarint a Neretva völgyében, hanem ahhoz is, hogy javult a termés minősége. A mezőgazdasági technológia számos változása ellenére a földrajzi terület és a hagyományos művelés valamennyi kulcsfontosságú elemét megőrizték. Ez elsősorban a kisegítő technikai folyamatokban (dugványozás, a korona metszése, a vadhajtások eltávolítása, a gyümölcs eltávolítása a fiatal oltványokról) nyilvánul meg, amelyeket továbbra is kizárólag kézzel végeznek.

Hivatkozás a közzétett termékleírás elektronikus címére (url)

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/zoi-zozp-zts/dokumenti-zoi-zozp-zts/Specifikacija%20proizvoda%20Neretvanska%20mandarina%20-%20%C4%8Distopis.pdf